

Čj. UOOU-02725/15-16

ROZHODNUTÍ

Předseda Úřadu pro ochranu osobních údajů, jako odvolací orgán příslušný podle § 2, § 29 a § 32 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, a podle § 10 a § 152 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, rozhodl dne 30. července 2015 podle § 152 odst. 5 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, takto:

Rozklad účastníka řízení, společnosti Na Fialce s.r.o., se sídlem Želetavská 1447/5, 140 00 Praha 4, IČ: 24161543, proti rozhodnutí Úřadu pro ochranu osobních údajů čj. UOOU-02725/15-10 ze dne 19. května 2015, **se zamítá a napadené rozhodnutí se potvrzuje.**

Odůvodnění

Správní řízení pro podezření ze spáchání správního deliktu podle § 45 odst. 1 písm. c) zákona č. 101/2000 Sb., v souvislosti se zveřejňováním osobních údajů způsobem, který neodpovídá stanovenému účelu, na internetové adrese <http://www.stavimenovouskolu.cz>, bylo Úřadem pro ochranu osobních údajů (dále jen „Úřad“) zahájeno s účastníkem řízení, společností Na Fialce s.r.o., doručením příkazu čj. UOOU-02725/15-7 dne 12. dubna 2015.

Účastník řízení zveřejnil v přesně nezjištěné době, nejméně však od 26. února 2015 do 6. března 2015, na webových stránkách umístěných na internetové adrese <http://www.stavimenovouskolu.cz> jako součást své reakce označené „Námítka výskytu ohrožených druhů“ též dokument obsahující osobní údaje 40 osob, které potvrdily výskyt chráněných druhů živočichů na pozemcích vedle volnočasového centra Na Fialce, a to v rozsahu jméno, příjmení, adresa trvalého pobytu, vlastnoruční podpis a informace o tom, že podepsaly výše uvedený dokument, který byl zaslán Stavebnímu úřadu v Říčanech v souvislosti s chystanou výstavbou Základní a Mateřské školy Magic Hill v Říčanech, a to bez souhlasu subjektů údajů.

Podkladem pro zahájení řízení byl podnět ze dne 9. března 2015 doručený Úřadu elektronickou poštou, součástí podnětu byl i seznam 40 osob, které potvrdily výskyt chráněných druhů živočichů na pozemcích vedle volnočasového centra Na Fialce.

Na základě účastníkem řízení řádně podaného odporu, doručeného Úřadu dne 15. března 2015, byl příkaz čj. UOOU-02725/15-7 zrušen a správní řízení posléze pokračovalo.

Účastník řízení byl dne 20. dubna 2015 ve vyznění o možnosti seznámit se s podklady k vydání rozhodnutí správního orgánu prvního stupně informován, že shromážděné podklady odůvodňují posouzení věci také z hlediska dodržení povinnosti stanovené v § 5 odst. 2

zákona č. 101/2000 Sb., tedy povinnosti zpracovávat osobní údaje pouze se souhlasem subjektů údajů, a bez tohoto souhlasu na základě § 5 odst. 2 písm. a) až g) tohoto zákona.

Na základě podkladů shromážděných v rámci správního řízení vydal správní orgán prvního stupně dne 19. května 2015 rozhodnutí čj. UOOU-02725/15-10, v němž dospěl k závěru, že se účastník řízení dopustil správního deliktu podle § 45 odst. 1 písm. e) zákona č. 101/2000 Sb., neboť jako správce osobních údajů porušil povinnost stanovenou v § 5 odst. 2 zákona č. 101/2000 Sb., povinnost zpracovávat osobní údaje pouze se souhlasem subjektů údajů a bez tohoto souhlasu pouze na základě § 5 odst. 2 písm. a) až g) tohoto zákona. Za tento správní delikt byla účastníkovi řízení uložena pokuta ve výši 20.000 Kč.

Proti rozhodnutí čj. UOOU-02725/15-10 ze dne 19. května 2015, které bylo účastníkovi řízení doručeno dne 22. května 2015, podal účastník řízení dne 2. června 2015 včasný rozklad.

V rozkladu účastník řízení namítá, že se působnost zákona o ochraně osobních údajů na danou situaci vůbec nevztahuje, a to s ohledem na negativní výjimku z působnosti zákona uvedenou v ustanovení § 3 odst. 4 zákona č. 101/2000 Sb., dle kterého se zákon nevztahuje na nahodilé shromažďování osobních údajů, pokud tyto nejsou dále zpracovávány. Podle účastníka řízení v daném případě nebyly osobní údaje účastníkem řízení zpracovávány, pouze jednorázově připojeny k vyjádření účastníka řízení na internetové stránce, sloužící k dokumentarizaci jednotlivých skutečností vázající se k realizaci plánované stavby. Pojem zpracování je vymezen v § 4 písm. e) zákona č. 101/2000 Sb. a jako jeden ze zákonných znaků pro vymezení uvádí systematickosti. Účastník řízení uvedl, že nesouhlasí s názorem Úřadu, dle kterého je zveřejnění na internetové stránce ve všech případech podřaditelné pod tento zákonný znak, když dle názoru Úřadu je v případě automatizovaných, resp. částečně automatizovaných zpracování prvek systematickosti obsažen již v samotné povaze zpracování prostřednictvím automatizovaných postupů. Je-li prvek systematickosti přítomen vždy, pak je dle tvrzení účastníka řízení z povahy věci nelogické, proč zákonodárce zvolil při vymezení negativní působnosti zákona v § 3 odst. 4 zákona č. 101/2000 Sb. pojmy „nahodilé shromažďování“ a „zpracovávání“. Pokud Úřad argumentuje tím, že zákon č. 101/2000 Sb. volí poněkud odlišný přístup než směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995, o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů, když pouze eurokonformní výklad zákona by zajišťoval, aby Česká republika splnila svou povinnost související s implementací předpisů EU, nelze dle názoru společnosti takovouto interpretací ustanovení chybně transponované směrnice ukládat povinnosti soukromým osobám. Tímto výkladem správní orgán rozšiřuje svoji pravomoc nad zákonem vymezené mantinely.

Účastník řízení se domnívá, že jednorázové zveřejnění dokumentu nevykazuje prvky systematickosti ani opakovanosti jednání. Jiná situace by dle něj nastala, pokud by účastník řízení údaje dotčených osob z vlastní aktivity užil například přepsáním do obsahu svého vyjádření, kde by jmenovitě konkrétní subjekty označil a posléze by díky tomu byly tyto subjekty dohledatelné, například prostřednictvím zadání údajů do internetových vyhledávačů. Takto však osoby byly identifikovatelné maximálně pro omezený okruh osob, který má zájem na plánované výstavbě a je jistě obeznámen s místními poměry. Internetová stránka, na které byl dokument zveřejněn, dle účastníka řízení nevykazuje nijak vysokou návštěvnost a tak dopad do práv uvedených osob byl zcela minimální. Postup Úřadu tak dle všeho též výrazně zasahuje do ústavně zaručeného práva společnosti na ochranu svobody slova.

Účastník řízení uvedl, že pokud zveřejnil na internetu ve svém blogu informace v dokumentech, které primárně směřovaly proti společnosti a její zamýšlené činnosti, jedná se nepochybně o oprávněně zveřejněné osobní údaje. Zveřejněné osobní údaje obyvatel přílehlé lokality výstavby byly připojeny v úmyslu podnícení veřejné diskuze, uklidnění zainteresované veřejnosti a její ubezpečení o budoucích záměrech společnosti. Je proto třeba zohlednit více než je tomu ve vydaném rozhodnutí, že primárním účelem reakce účastníka řízení nebyl jeho zájem na realizaci svého vlastnického práva k dotčeným pozemkům, neboť toto právo mohlo být úspěšně uplatněno též v probíhajícím stavebním

řízení, ale předně všeho tu byl zájem na uklidnění aktuální situace, která v dotčené lokalitě nastala. Veřejnost byla v rámci negativně vedené aktivity několika osob zcela mylně informována a podněcována proti činnosti účastníka řízení. Na základě této kampaně pak byla částečně paralyzována činnost účastníka řízení, když tyto osoby, které již využily svých zákonem (zejména stavebním zákonem) daných prostředků a začaly hledat cesty, jak nadále výstavbě školní budovy zabránit. V rámci svých aktivit též shromáždily část obyvatel k účasti na svých protestních akcích. Účastníkovi řízení pak nezbývalo nic jiného, než se tomuto postupu bránit, zároveň však nechtěl svým jednáním zasáhnout do práv těch, kteří se do celé situace zapojili pouze na popud několika málo angažovaných osob, které s cílem poškodit zájmy společnosti zorganizovaly celou problematickou situaci, proto svůj příspěvek neprodleně po obdržení první výtky také stáhl. Účastník řízení měl za to, že tyto osoby svým podpisem na dokumentu směřujícím vůči společnosti dávají podnět k jeho aktivitě a požadují, aby ta zareagovala na jejich výzvu. Účastník řízení se domnívá, že jeho jednání, které činil ve snaze ochránit též zájem těchto subjektů na jejich příznivém okolí a ochraně přírody ve své domovské lokalitě, tak nemůže být v rozporu s jejich právem na ochranu soukromého a osobního života, když tyto subjekty jeho jednání samy iniciovaly.

Závěrem rozkladu účastník řízení navrhuje, aby bylo rozhodnutí správního orgánu prvního stupně z výše uvedených důvodů zrušeno. Jestliže i přes výše uvedené bude mít Úřad za to, že se o oprávněně zveřejněné osobní údaje nejednalo a jednání účastníka řízení by bylo porušením zákona, má Úřad dle účastníka řízení vycházet při určení výše udělené pokuty z toho, že poskytnuté informace nebyly zveřejněny s cílem kohokoliv poškodit, naopak zvýšený zájem spoluobčanů na svém nejbližším okolí účastník řízení hodnotí velmi kladně.

Odvolací orgán přezkoumal napadené rozhodnutí v celém rozsahu, včetně procesu, který předcházal jeho vydání a dospěl k následujícím závěrům.

Účastník řízení uvádí, že osobní údaje třetích osob jím nebyly nikterak zpracovány, pouze jednorázově připojeny k jeho vyjádření na internetové stránce, sloužící k dokumentarizaci jednotlivých skutečností vztahujících se k realizaci plánované stavby. Vzhledem k této jednorázovosti nebyl dle účastníka řízení naplněn jeden ze zákonných znaků zpracování osobních údajů vymezený v § 4 písm. e) zákona č. 101/2000 Sb., a sice systematická. Dále pak účastník řízení namítá, že se zákon na danou situaci vůbec nevztahuje, a to s ohledem na negativní výjimku z působnosti zákona uvedenou v ustanovení § 3 odst. 4 zákona č. 101/2000 Sb., dle kterého se zákon nevztahuje na nahodilé shromažďování osobních údajů, pokud tyto nejsou dále zpracovávány. Účastník řízení nesouhlasí s názorem Úřadu, dle kterého je zveřejnění na internetové stránce ve všech případech podřaditelné pod zákonný znak zpracování, kterým je systematická, když dle názoru Úřadu je v případě automatizovaných, resp. částečně automatizovaných zpracování prvek systematickosti obsažen již v samotné povaze zpracování prostřednictvím automatizovaných postupů. Je-li prvek systematickosti přítomen vždy, pak je dle účastníka řízení z povahy věci nelogické, proč zákonodárce zvolil při vymezení negativní působnosti zákona v § 3 odst. 4 zákona č. 101/2000 Sb. pojmy „nahodilé shromažďování“ a „zpracovávání“. Odvolací orgán konstatuje, že toto negativní vymezení působnosti zákona se vztahuje právě na neautomatizované shromažďování osobních údajů a to pouze v případech, kdy tyto údaje nejsou dále zpracovány. Automatizované (tj. počítačové) zpracování v sobě představuje systematická vždy, neboť podstatou systematickosti je opakování nebo cílenost (viz stanovisko Úřadu č. 4/2013). V daném případě účastník řízení prostřednictvím automatizovaných postupů a cíleně zveřejnil dokument obsahující osobní údaje 40 osob, které potvrdily výskyt chráněných druhů živočichů na pozemcích vedle volnočasového centra Na Fialce, a to v rozsahu jméno, příjmení, adresa trvalého pobytu, vlastnoruční podpis a informace o tom, že podepsaly výše uvedený dokument. Došlo tak k naplnění zákonného znaku systematickosti automatizovanými prostředky. Je třeba též zmínit, že jednorázovost zpracování není totožná s nahodilým zpracováním, zejména vzhledem k tomu, že jednorázové zveřejnění po dobu několika dnů umožňuje opakovaný přístup k těmto osobním údajům ze strany třetích osob, a navíc, jak již bylo řečeno, je v případě automatizovaných (počítačových) zpracování nahodilost vyloučena, neboť v sobě obsahují prvek

systematičnosti. Podle důvodové zprávy k zákonu č. 101/2000 Sb. splňují kritéria výše uvedené negativní výjimky ze zákona osobní údaje, které jsou shromážděny nahodile, bez prvku systematičnosti, jsou vedeny manuálně a nejsou nijak dále zpracovávány.

K argumentu účastníka řízení, že zákon č. 101/2000 Sb. volí poněkud odlišný přístup než směrnice 95/46/ES, odvolací orgán uvádí, že členské státy transponují směrnici do svého právního řádu zvolenou metodou a prostředky, přičemž sledovaný komunitární cíl musí být zachován. Členské státy jsou tedy povinny provést směrnici a dosáhnout žádaného výsledku a disponují určitou volností ve výběru prostředků a metod, které k implementaci směrnice použijí. Směrnice má tedy menší normativní účinnost než nařízení, umožňuje přihlížet ke specifikům jednotlivých národních právních řádů, a proto je vhodná pro harmonizaci právních úprav členských států, kdy se nejedná o vytvoření komunitárně jednotného práva, ale o stanovení určitých komunitárních standardů. Prvek systematičnosti se ve směrnici v definici zpracování nevyskytuje, neboť se týká pouze automatizovaných postupů či neautomatizovaného zpracování, jsou-li osobní údaje zařazeny nebo mají-li být zařazeny do rejstříku, z čehož logicky vyplývá, že prvek systematičnosti je zde již obsažen a není ho proto třeba ve směrnici výslovně zmiňovat. Vzhledem k tomu, že působnost zákona je širší než působnost směrnice, ponechal zákonodárce v definici zpracování v § 4 odst. e) zákona č. 101/2000 Sb. i znak systematičnosti. Proto nelze pokládat ustanovení zákona za chybně transponovanou směrnici a rozšiřování pravomocí správního orgánu nad zákonem vymezené mantinely.

Skutečnost, že osoby, jejichž osobní údaje byly účastníkem řízení zveřejněny prostřednictvím internetu, zhodnotil správní orgán jako přitěžující okolnost, neboť je účastník řízení takto zpřístupnil neomezenému okruhu osob. Argument nízké návštěvnosti internetových stránek účastníka řízení nebyl podložen žádnými faktickými údaji, je proto irelevantní.

Účastník řízení označuje postup Úřadu za výrazný zásah do svého ústavou zaručeného práva na svobodu slova. Obsahem ústavně zaručené svobody slova obsažené v čl. 17 Listiny základních lidských práv a svobod ČR (dále jen „Listina“) ovšem není zveřejňování osobních údajů třetích osob bez jejich souhlasu. Účastník řízení se naopak tímto svým jednáním dopustil porušení čl. 10 odstavce 3 Listiny, který garantuje právo každého na ochranu před neoprávněným shromažďováním, zveřejňováním nebo jiným zneužíváním údajů o své osobě. Právo na svobodu projevu a informace není v žádném případě ústavněprávním základem pro informační anarchii, kdy každý může zveřejňovat osobní údaje o třetích subjektech bez jejich souhlasu či zákonného důvodu. Účastník řízení se domnívá, že měl právo osobní údaje třetích osob zveřejnit, neboť dokumenty s těmito údaji primárně směřovaly proti jeho společnosti. Toto jednání účastníka řízení však nemá oporu v zákoně č. 101/2000 Sb., neboť v daném případě nelze aplikovat žádnou z výjimek zpracovávání osobních údajů bez souhlasu subjektů údajů obsažených v § 5 odst. 2 písm. a) až g) zákona č. 101/2000 Sb. U zákonné výjimky v bodě v § 5 odst. 2 písm. e), která by přicházela v tomto případě v úvahu, není splněn znak nezbytnosti ani podmínky, že zpracovávání osobních údajů nesmí být v rozporu s právem subjektu na ochranu jeho soukromého a osobního života. Zveřejněním jména a příjmení, adresy a podpisu je zcela jistě možné tyto subjekty osobních údajů identifikovat. Zveřejněním podpisového vzoru těchto osob navíc hrozí riziko jeho zneužití. Jedná se tedy o velmi vážný zásah do Listinou garantovaného práva občanů na ochranu soukromí a ochranu před neoprávněným shromažďováním a zveřejňováním údajů o své osobě.

Skutečnost, že ke zveřejnění osobních údajů došlo v důsledku domněnky účastníka řízení, že poskytnuté informace mohou přispět k vyvrácení námitek proti chystané výstavbě, byla správním orgánem vyhodnocena jako polehčující okolnost, stejně tak i prokázaná doba protiprávního zveřejnění osobních údajů.

K výši pokuty odvolací orgán konstatuje, že tato byla uložena správním orgánem prvního stupně při samé dolní hranici zákonné sazby a její výše byla náležitě odůvodněna. Nejedná

se tedy o pokutu nepřiměřenou, ani likvidační. Zveřejnění osobních údajů v rozsahu jméno, příjmení, adresa trvalého pobytu, vlastnoruční podpis a informace o tom, že subjekty těchto osobních údajů podepsaly výše uvedený dokument, znamená, jak již bylo uvedeno, vážný zásah do soukromí těchto osob. Vzhledem k okolnostem případu se proto odvolací orgán s výší uložené sankce i s jejím odůvodněním ztotožňuje.

S ohledem na výše uvedené odvolací orgán konstatuje, že je prokázáno, že účastník řízení porušil povinnost stanovenou v § 5 odst. 2 zákona č. 101/2000 Sb., tedy povinnost zpracovávat osobní údaje pouze se souhlasem subjektů údajů, a bez tohoto souhlasu na základě § 5 odst. 2 písm. a) až g) tohoto zákona, a tím spáchal správní delikt podle § 45 odst. 1 písm. e) zákona č. 101/2000 Sb., neboť zpracovával osobní údaje 40 subjektů údajů bez souhlasu subjektů údajů mimo případy uvedené v zákoně.

Na základě všech výše uvedených skutečností rozhodl odvolací orgán tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí se podle ustanovení § 91 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, nelze odvolat.

Praha 30. července 2015

otisk úředního razítka

RNDr. Igor Němec, v. r.
předseda

Za správnost vyhotovení:
Martina Junková